

Nr 9.

Ankom till Riksdagens kansli den 15 mars 1912 kl. 1 e. m.

Första kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande nr 9, i fråga om en af herr Wavrinsky väckt motion, nr 83, angående skrifvelse till Konungen beträffande förberedande behandling af frågor, som böra förekomma vid nästa Haagkonferens.

I en inom Första kammaren väckt, till behandling af kammarens första tillfälliga utskott hänvisad motion, nr 83, har herr *Wavrinsky* hemställt, att Riksdagen ville besluta i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla, det Kungl. Maj:t täcktes åt den för pröfning af frågor, som vid nästa Haagkonferens böra förekomma, utsedda kommitté uppdraga att ta i öfvervägande de i motionen berörda spörsmålen och, för de fall dessa befinnas böra upptagas till behandling å nästa Haagkonferens, vidtaga erforderliga förberedelser i sådant syfte, samt att Kungl. Maj:t ville uppdraga åt kommittén att under sitt arbete söka samverka närmast med de af Norges och Danmarks regeringar för likartadt ändamål eventuellt tillsatta kommittéer.

Beträffande motiveringen får utskottet hänvisa till motionen.

Nu förevarande motions syfte torde i väsentlig mån vara att fästa Riksdagens uppmärksamhet på den planerade tredje internationella fredskonferensen i Haag och på betydelsen af dess arbete. Härvid framhåller motionären åtskilliga spörsmål, som enligt hans mening äro af den vikt,

Bihang till Riksdagens protokoll 1912. 12 saml. 1 afd. 7 häft. (Nr 9) 1

Utskottet.

att de förtjäna att behandlas vid konferensen och fördenskull böra särskildt uppmärksammas och tagas i noggrant öfvervägande vid de förberedande arbetena för Sveriges deltagande i konferensen. Dessa frågor äro följande: ytterligare åtgärder i syfte att genom krigets lagar begränsa kriget och deras verkningar, beifrande af brott mot folkrätten, obligatorisk skiljedom, förpliktelser till att söka medling, öfverenskommelse om att Haagkonferenserna automatiskt skola fortgå, internationell akademi af folkrättslärd, internationell byrå för främjande af mellanfolkliga intressen af skilda slag, successiv minskning af militärbördorna, samverkan mellan de mindre staterna för afrustning, samarbete mellan de nordiska ländernas kommissioner för beredning af ärenden, ämnade att behandlas vid Haagkonferensen, samt kontroll på diplomatiska förhandlingar. Motionären hemställer slutligen, det Riksdagen ville anhålla, att Kungl. Maj:t måtte åt den nämnd, som utsetts att pröfva ärenden, hvilka böra behandlas vid nästa Haagkonferens, uppdraga att särskildt beakta nyssnämnda frågor.

Det är otvifvelaktigt, att fredskonferenserna i Haag väsentligen bidragit till ordnandet af åtskilliga viktiga internationella frågor af rättslig och humanitär innebörd. Särskildt betydelsefulla äro dessa konferenser för de smärre staterna, hvilka därigenom erhålla ett eljest tämligen sällsynt tillfälle att göra sin stämma hörd vid sidan af stormakterna och sålunda i sin mån öfva inflytande vid afgörandet af åtskilliga ej minst för dem viktiga frågor.

Vissa af de spörsmål, som framhållas af motionären, synas utskottet värda att särskildt uppmärksammas. Så t. ex. torde det för alla nationer vara af betydelse, att de öfverenskommelser, som redan träffats i syfte att begränsa kriget och deras verkningar, ytterligare utvidgas och stärkas. Vidare synes det, synnerligast ur de små staternas synpunkt och med hänsyn till konferensernas redan påpekade betydelse för dem, vara mycket önskvärdt, att öfverenskommelse kunde träffas om konferensernas regelbundna återkommande.

Hvad öfriga i motionen berörda frågor beträffar, anser sig utskottet ej kunna om dem yttra någon bestämd mening. Flera af dem torde vara mycket svårlösta, och för deras bedömande erfordras framför allt en grundlig kännedom om den internationella rätten och därmed sammanhängande förhållanden. Emellertid synes det utskottet tvifvelaktigt, om lösningen af åtminstone vissa bland dessa frågor bör ske i den riktning, motionären antyder. Bortsedt härifrån, torde dock motionens närmaste syfte vara behjärtansvärdt. Utskottet instämmer också med motionären däri, att

Sverige bör i god tid och på bästa sätt förbereda sitt deltagande i nästa konferens. Detta har också redan vederbörligen beaktats, i det att Kungl. Maj:t, såsom motionären omnämner, utsett en nämnd af på detta område erkänt sakkunniga personer med uppdrag i nyssberörda syfte. Enligt hvad utskottet har sig bekant, ägnar denna nämnd sin uppmärksamhet jämväl åt de af motionären särskildt framhållna frågorna. Under sådana förhållanden synes en framställning i saken från Riksdagens sida vara öfverflödig.

Med åberopande af hvad nu anförts får utskottet sålunda hemställa,

att ifrågavarande motion ej måtte föranleda någon
Första kammarens åtgärd.

Stockholm den 15 mars 1912.

På utskottets vägnar:

HUGO HAMMARSKJÖLD.

Herr *A. Petré*n har anhållit få antecknadt, att han icke deltagit i behandlingen af detta ärende.
